

7.1 Utskriftsvennlig (A3) samletabell for forsøplingstyper, strategier, ressursbehov og gevinst/nytteverdi

Type forsøpling	Beskrivelse	Omfang	Strategi for oppfølging	Hvordan forebygge	Ressursbehov og gevinst ved oppfølging	Gevinst ved oppfølging
Oppsamling/lagring av avfall	Tilfeller hvor det blir lagret større antall/mengder gjenstander som kan anses som avfall. F.eks. gamle møbler, sykler, bygningsavfall, tegl og murstein, elektronikk, bilvrak, campingvogner, osv. Det er flere saker som faller innunder denne kategorien i Ringerike, og noen av de er omfattende og tidkrevende å følge opp. Et vesentlig moment er eiendommens bruk i forhold til reguleringsplan, hvor grunneier ikke har fått tillatelse/dispensasjon til lagring. Dette omfatter både LNF, regulerte og uregulerte eiendommer. Eksempler på saker som går innunder denne kategorien inkluderer: - En grunneier samler opp og lagrer sykler, biler, møbler og andre store/små gjenstander på en LNF-eiendom som primært skal benyttes til landbruksformål. Dette er da i strid med arealformålet. - En næringsaktør tar med avfall/gjenstander fra kunder og lagrer på sin egen eiendom i et boligfelt. Det blir stående over lang tid, og er kilde til forsøpling og sjenanse for naboer. - En grunneier samler på gamle biler og bilvrak, som blir stående over lang tid og forfaller. - En innbygger i et boligfelt samler på gjenstander og de hoper seg opp i hagen. I disse sakene er det gjerne flere lovverk som kan benyttes i oppfølgingen, og det må for hver sak diskuteres hvordan saken best kan følges opp. Det kan også være at avfallet gir en fare for forurensning, hvor mistanke ofte krever systematisk gjennomgang og ev. uavhengig vurdering av tredjepart.	Stort	Forurensningsmyndigheten kan følge opp forsøplingen iht. rutine. Helsetjenesten kan kobles på dersom det er mistanke om underliggende problemer som er årsaken til forsøplingen, eller om den ansvarlige kunne hatt nytte av f.eks. bohjelp. På kommunale eiendommer er det sektor Teknisk, kultur og idrett som har ansvar for opprydding, avsperring og skilting. - Eiendomsenheten håndterer kommunale eiendommer. - Enheten Vei, park, idrett og parkering håndterer andre offentlige rom.	Utfordrende, da denne typen forsøpling skjer mer sporadisk og plutselig. Jobbe for at HRA eller andre setter ut beholdere for tekstilavfall.	Vurderes som tilstrekkelig med dagens saksbehandlere, men det bør lages en prioriteringsplan og gis tydelige føringer for at slike saker skal følges opp. Er per i dag usikker på det faktiske omfanget av denne typen forsøpling i kommunen. Vil få bedre overblikk gjennom en enkel kartlegging. Ved opprydding jf. § 74 kan det være behov for økonomiske midler. Bruk av §§ 74-76 vil avgjøres gjennom politisk behandling i den enkelte sak, hvor det samtidig må belyses de potensielle kostnadene, selv om de kan være midlertidig i avvente av refusjon.	Ved å kartlegge omfanget vil vi få bedre oversikt over problemstillingen. Dette vil gi et grunnlag for å rydde opp i større avfallsplasser i kommunen, og flere tilfeller av historiske deponier.
Hageavfall	Hageavfall regnes som avfall og skal leveres til godkjent mottak. Likevel forekommer det at hageavfall kastes i f.eks. kommunale skråninger, eller andre åpne, offentlige arealer i nærheten av blokker eller borettslag. I tillegg til ordinært hageavfall som gress og løv, hender det at folk kaster planter de har innen- og utendørs, som kan medføre spredning av fremmede arter som vi ikke ønsker å finne i naturen. Dette er en utstrakt problemstilling, og ikke bare i Ringerike.	Stort	På kommunale eiendommer er det sektor Teknisk, kultur og idrett som har ansvar for opprydding, avsperring og skilting. - Eiendomsenheten håndterer kommunale eiendommer. - Enheten Vei, park, idrett og parkering håndterer andre offentlige rom. På andre eiendommer må forurensningsmyndigheten følge opp som forsøpling.	Skilting, plakater, informasjon, samarbeid med borettslag o.l. for å forhindre at det dumpes hageavfall. Jobbe for gratis levering av hageavfall hos HRA.	Tid og ressurser til å jobbe med problematikken. Kompetanse om risiko med hageavfall, og kommunikasjon. Tid og kapasitet til å kartlegge omfanget, f.eks. ved å se på borettslag/sameier som historisk har hatt felles deponering av hageavfall. Informasjonsmateriell å sende ut til innbyggere/borettslag. Tid til gjennomføring av kampanjer (f.eks. vårsjøs mot hageavfall) Tid og kapasitet til å utarbeide (og følge opp) rutine for oppfølging av hageavfall, som blant annet vil innebære pålegg om opprydding og eventuell tvangsmulkt (som ordinær forsøpling). Mulig samarbeid med f.eks. HRA, borettslag, hagelag, velforeninger.	Mindre spredning av fremmede arter. Mindre generell forsøpling (f.eks. blomsterpotter). Redusert risiko for ustabile skråninger som følge av deponering av hageavfall. Finere/hyggeligere bomiljø når avfallsplassen blir borte.
Deponering av rene/forurensede masser	I utgangspunktet er det fritt frem å bruke rene masser i byggeprosjekter, f.eks. til fyllmasse. Men det blir problematisk når disse massene samles i hauger og blir liggende. I så fall kan det	Stort	Forurensningsmyndigheten kan følge opp forsøplingen iht. rutine.	Informasjon	Tid og kapasitet til å kartlegge hvor masser blir/er deponert.	Mindre avrenning fra masser. Mindre naturødeleggelse som følge av deponering i uegnet

Type forsøpling	Beskrivelse	Omfang	Strategi for oppfølging		Ressursbehov og gevinst ved oppfølging	
	Beskrivelse av forsøpling		Hvordan følge opp	Hvordan forebygge	Ressursbehov	Gevinst ved oppfølging
	være snakk om at massene blir værende i lang tid, og ødelegger f.eks. gress/naturmangfold der de ligger. Forurensede og forsøplede masser er alltid å regne som avfall og må håndteres deretter.				Tydelige føringer på hvordan feilaktig deponerte masser bør følges opp, og at det settes av tid til ulovlighetsoppfølging. Tid og kapasitet til å utforme informasjonsmaterieill. Tid og kapasitet til å utforme system og rutiner for hvordan dette skal følges opp i praksis. Tydelig rolleforståelse kommune vs. Statsforvalter.	område (grøntareal, raviner, arkeologiske funn). Færre tilfeller hvor regelverket rundt opparbeiding av grunn omgås. Færre uheldige terrengendringer i skredfarlig områder. Mindre omfang av forurensede masser i naturen. Bedre kontroll på masser, bedre ressurs håndtering.
Snødeponering	Ren snø er uproblematisk. Dessverre blir snø lett forurenset, og inneholder ofte søppel. Det er særlig et problem ved flytting og oppsamling av snø på åpne/offentlige arealer, som f.eks. parkeringsplasser ved gatekjøkken, detaljhandel og næringsparker.. Det blir ekstra problematisk når den forurensede snøen lagres på kommunal eiendom, eller at den f.eks. dyttes ned i elveskråninger. Denne problemstillingen er imidlertid kun aktuell i vinterhalvåret, selv om resulterende forsøpling kan bli liggende lenger.	Stort	På kommunale eiendommer er det sektor Teknisk, kultur og idrett som har ansvar for opprydding, avsperring og skilting. - Eiendomsenheten håndterer kommunale eiendommer ifm. avsperring og skilting. - Enheten Vei, park, idrett og parkering håndterer snømaking på kommunale eiendommer og i andre offentlige rom, i tillegg til kommunens snødeponi. Forurensningsmyndigheten kan når snøen er smeltet pålegge grunneier / den ansvarlige å rydde opp avfall fra snøen.	Skilting, plakater, informasjon, kommunale avtaler med entreprenører, kart med godkjente områder for snødeponering, oppfordre til samarbeid mellom naboeiendommer, infobrev og/eller infomøte før sesongstart.	Tid og kapasitet til å kartlegge hvor det deponeres/oppsamles forurenset snø. Tydelige føringer på om dette skal følges opp eller ikke.	Bedre kontroll på hvor snø deponeres gir redusert fare for skadelig avrenning og forsøpling, inkludert mikroplast, samt endring i hydrologien (vannføring).
Mikroplast	Mikroplast kan stamme fra flere av forsøplings-kategoriene, men det bør få ekstra fokus i forbindelse med kunstgressbanene og underlag på lekeplasser i kommunen.	Stort	Ved å følge opp andre typer forsøpling vil man samtidig begrense spredning av mikroplast. Forsøpling fra underlag fra kunstgressbaner og lekeplasser kan følges opp av forurensningsmyndigheten iht. rutine. Enheten Vei, park og idrett forvalter kunstgressbaner eid av kommunen, og følger rutiner fra Norges fotballforbund.	Informasjon, dialog med sektor Teknisk, kultur og idrett om type underlag.	Følger generelt fra forsøpling, så denne drar nytte av øvrige tiltak.	Mindre plast i naturen, mindre mikroplast.
Forsøpling i boligområder og langs vei	Tilfeller hvor det blir samlet opp mye avfall på enkelteiendommer i boligområder, i tillegg til at det forsøples langs vei ifm. arrangementer. Dette er av mindre omfang enn kategorien "Oppsamling/lagring av avfall". Kommunen mottar tips om dette innimellom.	Middels	På kommunale veistrekninger er det sektor Teknisk, kultur og idrett som har ansvar for opprydding og skilting. - Enheten Vei, park, idrett og parkering håndterer kommunale veier ifm. opprydding og skilting. Forurensningsmyndigheten følger opp iht. rutine.	Informasjon, skilting, søppeldunker lett tilgjengelig.	Dette blir fulgt opp tilstrekkelig i dag. Det er ikke noe behov for flere ressurser.	Mindre søppel på avveie.
Nedgraving av avfall	Noen grunneiere graver ned avfall på eiendommen sin. Det kan være alt fra inventar og møbler til bilvrak. Kan stamme fra tilbake i tid. Kommunen mottar gjerne tips om dette fra turgåere.	Middels	Forurensningsmyndigheten følger opp iht. rutine.	Vanskelig å forebygge.	Dette blir fulgt opp tilstrekkelig i dag. Det er ikke noe behov for flere ressurser.	Mindre søppel på avveie.
Brenning av avfall	Noen grunneiere brenner avfallet sitt for å slippe å deponere det. Kommunen mottar tips om dette innimellom.	Middels	Forurensningsmyndigheten følger opp iht. rutine.	Informasjon om hva som kan brennes, til de som kontakter brann og redning ifm. bålbrenning.	Dette blir fulgt opp tilstrekkelig i dag. Det er ikke noe behov for flere ressurser.	Mindre søppel på avveie.

Type forsøpling	Beskrivelse		Strategi for oppfølging		Ressursbehov og gevinst ved oppfølging	
	Beskrivelse av forsøpling	Omfang	Hvordan følge opp	Hvordan forebygge	Ressursbehov	Gevinst ved oppfølging
Forsøpling i skråninger	Det forekommer at vi mottar meldinger om forsøpling i skråninger på land.	Middels	Forurensningsmyndigheten følger opp iht. rutine	Vanskelig å forebygge.	Dette blir fulgt opp tilstrekkelig i dag. Det er ikke noe behov for flere ressurser.	Mindre søppel på avveie.
Forsøpling i elv og vassdrag	Søppel som havner i elver og vassdrag har en tendens til å bli liggende over lang tid. Ved lav vannstand kan søppel i vannet bli mer synlig, og utgjøre større risiko for mennesker og dyr som oppholder seg ved eller i vannet. Dette inkluderer også gjelde søppel i elveskråninger. Slik forsøpling kan i ytterste konsekvens medføre forurensning av drikkevann.	Middels	Forurensningsmyndighet følger opp iht. rutine. Kommunen kan organisere ryddeaksjon, se Ryddenorge.	Skilting, plakater, informasjon, gjerne ved båthavner, strender og badeplasser.	Tid og kapasitet til å finne samarbeidsaktører for å rydde opp litt i elv og vassdrag. Tilskuddsmidler til frivillige (f.eks. dykkerklubb) som vil rydde.	Renere vann og vassdrag. Bedre for liv i vann. Mindre potensiell forurensning. Mindre fare for ferdsel i vann.
Villfyllinger	Villfyllinger dukker stadig opp, og kan f.eks. stamme fra at noen har dumpet og gravd ned avfall i skogen. De avdekkes vanligvis gjennom tips fra turgåere.	Middels	Forurensningsmyndigheten følger opp iht. rutine	Vanskelig å forebygge.	Tid og kapasitet til å finne samarbeidsaktører for å virke forebyggende (f.eks. HRA). Midler for opprydding av forsøpling i kommunal regi.	Mindre generell forsøpling. Eventuelt mindre potensiell forurensning fra historisk farlig avfall.
Forsøpling fra landbruksdrift	Plast fra rundballer utgjør en stor del av plastbruken i landbruksnæringen, og kan til tider bli forsøpling når det blir liggende igjen på jorder, eller blåser ut i trær eller ut på elva. Dette er veldig synlig på jorder og langs veier, og meldes om fra f.eks. turgåere/naboer. Kan også dreie seg om hensatt og forfallent landbrusutstyr, f.eks. maskiner og kjøretøy.	Middels	Forurensningsmyndigheten følger opp iht. rutine	Informasjon (nyhetsbrev), gjøre det enklere for bønder å få levert på avfallsmottak.	Tid og kapasitet til forebyggende arbeid (informasjonsmaterieil), og finne eventuelle samarbeidsaktører. Tid og kapasitet til å følge opp forsøplingssakene når de kommer. Tydelige føringer på at vi aktivt skal følge opp problematikken.	Mindre plastforsøpling i naturen. Mer estetisk at det ikke flyter plast rundt på jorder. Forebyggende effekt av å følge opp gir et gruppepress mot å forsøple videre.
Forsøpling i turområder	Det hender at kommunen mottar én og annen henvendelse om forsøpling langs turstier eller langs vei. I tillegg virker dette å være et vedvarende problem ved enkelte populære turdestinasjoner i kommunen, f.eks. Mørkonga, Gyrihaugen og Tiurtoppen.	Middels	På kommunale eiendommer er det sektor Teknisk, kultur og idrett som har ansvar for opprydding, avsperring og skilting. - Eiendomsenheten og enheten Vei, park, idrett og parkering kan sørge for opprydding langs offentlige turstier og parkeringer, samt sette opp avfallsbeholdere, sperre av, og skilte. Forurensningsmyndigheten kan i noen tilfeller vurdere grunneier som ansvarlig for å ha gjort området tilgjengelig for forsøpling. Det kan f.eks. bes om at det settes opp bom eller for å sperre av.	Skilting, plakater, informasjon, søppeldunker lett tilgjengelig	Tid og kapasitet til å finne samarbeidsaktører for forebyggende arbeid (f.eks. informasjonsmaterieil). Midler til at kommunen setter ut flere avfallsbeholdere eller skilte.	Mindre forsøpling i turområder. Penere turområder. Mindre fare for skade på dyreliv.
Hensetting/dumping av avfall	Kommunen mottar én og annen henvendelse om at det blir hensatt/dumpet avfall, enten på land eller i vann. Hender sporadisk, og anses ikke som et stort problem. Dette er ikke det samme som villfyllinger.	Sporadisk	Forurensningsmyndigheten følger opp iht. rutine	Vanskelig å forebygge.	Tid og kapasitet til å finne samarbeidsaktører for å virke forebyggende (f.eks. HRA med reduserte satser). Midler til at kommunen setter opp bom/sperringer.	Mindre generell forsøpling. Mindre fare for skade på eventuelt dyreliv.
Forsøpling fra renovasjon	Det hender at kommunen mottar én og annen henvendelse om manglende avfallstømming/renovasjon, og at det "flyter over søppeldunkene". Hender sporadisk, og anses ikke som et stort problem.	Sporadisk	Forurensningsmyndigheten følger opp iht. rutine	Vanskelig å forebygge.	Dette blir fulgt opp tilstrekkelig i dag. Det er ikke noe behov for flere ressurser.	Mindre søppel på avveie. Penere boområder.